

- a feltöltést, a szervezést, az ellenőrzést, a pénzügyi részt egy-egy nagyobb intézmény végezte – az 50 %-os önrészt a levéltár teljes költségvetésének beszámításával tudták megoldani;
- sajnos a bizottság nem tervezi egyelőre az eContentplus Programme folytatását.

Innovatív digitális tartalomfejlesztés, külső és belső erőforrások felhasználásával, a Klebelsberg Könyvtárban (Sándor Ákos)

- a szegedi egyetemi könyvtárban az olvasói igényeknek megfelelően alkották meg a digitalizálási stratégiát;
- többféle tartalomszolgáltatást végeznek: „Contenta”: Doktori Értekezések Repozitórium (minden megvédett doktorit feltöltenek); Diplomamunka Repozitórium; Publicatio Repozitórium (az egyetem tanárainak művei, cikkei); egyetemi kiadványok (pl. acták digitalizálása);
- tervezik az Arcanummal együttműködve a különböző iskolai évkönyvek digitalizálását;
- az anyag jellege szerint háromféle hozzáférési mód létezik: mindenki számára nyilvános – az egyetemi hálózaton belül elérhető – csak a könyvtár belső hálózatán hozzáférhető.

*H. Hubert Gabriella
Evangélikus Országos Könyvtár*

FÉLREÉRTÉSEK HELYETT

**Könyvkiadók és könyvtárak párbeszéde
a digitális könyvkiadásról és a szerzői jog aktuális kérdéseiről**

Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál, 2012. április 20.

■ Az idei, immár 19. Könyvfesztivál a Millenáris épületeiben várta az érdeklődőket. A 2012-es év díszvendégei Észak-Európa országai, Dánia, Norvégia, Svédország és Finnország állíthattak külön standot, ahol megismerhettük ezeknek az országoknak a kultúráját és irodalmát.

A **Könyvtáros Klub** keretében – melynek szervezője a Magyar Könyvtárosok Egyesülete (MKE) - az idén is rendkívül sok érdekes és aktuális előadást tartottak.

A Könyvfesztivál második napján izgalmas kerekasztal-beszélgetésen vehettünk részt, melynek témája a tavaly kezdődött könyvtárak és könyvkiadók párbeszéde a szerzői jogi kérdésekről volt. A Magyar Könyvtárosok Egyesülete Jogi Szekciója

által meghívottak között jelen voltak többek között: Moldován István (MEK), Bodó Balázs (kalózkutató), Horváth Sándor Domonkos (jogász), Votisky Szusza (Typotex Kiadó vezetője), a Dialóg Campus és az OSZK jogi osztálya is képviselte magát, moderátorként pedig Takács Dániel (Budapesti Ügyvédi Kamara) tevékenykedett. Elsőként **Amberg Eszter** (OSZK) foglalta össze, hogy a könyvtárak és könyvkiadók között létrejövő **felhasználási szerződésben** minek és hogyan kellene megvalósulnia. Ezt a szerződést minden digitalizálásra kijelölt dokumentum esetében létre kellene hozni, melyben a jogtulajdonosokkal tisztázva lenne a könyvtár pontos hatásköre. A kiadó szavatolná, hogy egy harmadik személy (aki követelhet a könyvtár felé) nem jelenhet meg a szerződéskötést követően. Hiányosságként említette, hogy az eddigi szerződésekben a technikai paraméterek nincsenek kellően definiálva. Ezt a jövőben akár az MKE Vándorgyűlésén is meg lehetne tárgyalni.

A következő hozzászóló **Horváth Sándor Domonkos** elmondta, hogy minden nyilvános könyvtár digitalizálható, azonban fontos kérdés, hogy gondoskodik-e róla, hogy csak a könyvtáron belül, az ottani terminálokon váljanak hozzáférhetővé a digitalizált példányok. Az egyetemenél jól működik az ilyen módon zajló dokumentum megosztás, ugyanakkor azt lenne jó megoldani, hogy a nagy nyilvánosság is hozzáférhessen az ilyen digitális tárházhoz. A következőkben megfogalmazódott, hogy a könyvtáraknak és könyvkiadóknak más a feladatuk, mert míg a könyvtár tájékoztatni akar, a könyvkiadó pénzt is szeretne keresni. A két szakma közötti **párbeszédnek folyamatosan kell zajlania**, különben nem tudnak előrelépni

az érdekegyeztetésben. Az biztos, hogy a jogtulajdonosok honorációját a könyvtáraknak biztosítani kell. Kiadói oldalról elhangzott sérelemként, hogy a könyvtárak nem védik rendesen a digitális állományukat, ugyanis külföldön, több weboldalon könyvtári dokumentumok digitalizált példányai vannak jelen. Szinte mindenki egyetértett abban, hogy feltörhetetlen védelem nincs, felesleges a drága DRM kialakítása, a könyvtárak az általuk digitalizált műveket nem fogják tudni teljes mértékben megvédeni a mai technika mellett. Ezt el kell fogadnia a kiadóknak.

Bodó Balázs feltette a kérdést, hogy érdeklődtek-e a könyvtárak arról, hogy mekkora az az összeg, amit áldoznának az olvasók arra, hogy elektronikusan hozzáférhessenek a könyvekhez. További kérdés, hogy a könyvkiadók tudnak-e olyan összeget mondani, amit a könyvtár meg tud fizetni egy elektronikus kópiáért? Ha megvannak ezek az összegek, akkor lehet a két szakma között további egyeztetés. Az olvasók részéről a fénymásolásokra költött hatalmas összegek jól mutatják, hogy szívesen áldoznának pénzt az **elektronikus kölcsönzésre**. A könyvtárak részéről azonban nem érkezett a kiadók felé ilyen jellegű megkeresés. Fontos lenne, ha a könyvtáraknak lenne az éves költségvetésükben egy erre a célra elkülönített összegük.

Az idő rövidsége miatt végszóként elhangzott, hogy tudomásul kell venni, hogy a régi hagyományos szerepek megváltoztak, és míg anno a könyvtárak és könyvkiadók a papír alapú könyvkiadásnál tökéletesen együtt tudtak működni, a mai digitális korban is szükséges egy folyamatos kommunikáció, mindkét szakma érdekeit tiszteletben tartva a szellemi termékek védelmében.

Zsohovszky Márta

Sapientia Főiskola Könyvtára